

УДК 631.5:633.1

Пшениця яра (*Triticum* L.) з фізіологічно подвійною природою

А. М. Кирильчук*, С. О. Ляшенко, Т. Є. Кулик

Український інститут експертизи сортів рослин, вул. Горіхуватський шлях, 15, м. Київ, 03041, Україна, *e-mail: angela.kyrylchuk@gmail.com

Мета. На основі всебічного дослідження визначити рівень урожайності та якості нового сорту пшениці м'якої (дворучки) за вирощування в різних ґрунтово-кліматичних умовах України. **Методи.** Польовий, лабораторний, порівняння, узагальнення та математичної статистики. **Результати.** Подано результати дослідження сорту пшениці м'якої (дворучки) 'БГ Ікона 2С', внесеного до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні в 2023 р., який рекомендовано для вирощування в ґрунтово-кліматичних зонах Степу, Лісостепу та Полісся. Встановлено, що врожайність сорту озимого типу розвитку вирощеного в зоні Степу, в середньому, 4,1 т/га, Лісостепу – 6,4 т/га, Полісся – 6,3 т/га, ярого типу вирощеного в зоні Степу, в середньому, 2,9 т/га, Лісостепу – 4,3 т/га, Полісся – 3,4 т/га. Вміст білку в насінні вирощеному за осіннього терміну сівби становив у Степу, в середньому, 14,8%, Лісостепу – 14,4%, Полісся – 14,4%, ярого в зоні Степу – 17,4%, Лісостепу – 16,3%, Полісся – 16,1%. Вміст клейковини в борошні зерна вирощеного за осін-

ньої сівби становив у Степу, в середньому, 29,2%, Лісостепу – 27,9%, Полісся – 28,9%, ярої в зоні Степу – 33,6%, Лісостепу – 33,8%, Полісся – 33,2%. За кількістю і якістю клейковини, водопоглинаючою здатністю борошна, структурно-механічними властивостями тіста оцінили силу борошна. За осінньої сівби показник у зоні Степу становив, у середньому 343 о.а., Лісостепу – 355 о.а., Полісся – 266 о.а., за весняної сівби в Степу – 391 о.а., Лісостепу – 416 о.а., Полісся – 436 о.а. **Висновки.** Оцінювання пшениці ярої з фізіологічно подвійною природою дозволило встановити, що сорт пшениці м'якої (дворучки) 'БГ Ікона 2С' з урожайністю, в середньому 5,6 т/га за осінньої сівби та 3,5 т/га – весняної; вмістом білку, відповідно, 14,5% та 16,6%; вмістом клейковини в борошні, відповідно, 28,7% та 33,5%; кількістю і якістю клейковини, відповідно, 321 о.а. та 414 о.а. відноситься до цінних пшениць. Поступаючись урожайністю за весняної сівби порівняно до осінньої на 37,5%, за якісними показниками сорт ярого типу розвитку суттєво переважав озимий. Загалом, сорт пшениці м'якої (дворучки) 'БГ Ікона 2С', проявив себе і в озимому і в ярому посівах у різних ґрунтово-кліматичних умовах. Отримано борошно цінної якості, яке використовують для випічки хліба доброї якості.

Ключові слова: пшениця, дворучка, продуктивність, якість, білок, клейковина, сила борошна.

Anzhela Kyrylchuk
<https://orcid.org/0000-0003-3948-5810>
 Svitlana Liashenko
<https://orcid.org/0000-0002-6371-230X>
 Tetiana Kulyk
<https://orcid.org/0000-0001-9945-996X>

УДК 606:57.085:581.4:582.929.4

Вивчення прямого та непрямого морфогенезу *Lavandula angustifolia* в культурі *in vitro*

І. Л. Киришевський

Національний університет біоресурсів і природокористування України, вул. Героїв Оборони, 13, м. Київ, 03041, Україна, e-mail: illakirishevskiy@gmail.com

Мета. Вивчення особливостей прямого та непрямого морфогенезу *Lavandula angustifolia* в умовах культури *in vitro* з метою оптимізації умов регенерації рослин. **Методи.** Лабораторний, біотехнологічний, культивування та розмноження рослин *in vitro*, статистичний. **Результати.** У результаті дослідження було проаналізовано ефективність прямого та непрямого морфогенезу *Lavandula angustifolia* в умовах культури

in vitro. На першому етапі проведено успішне введення експлантів у безгормональне середовище МС: найвищу асептичність (96–100%) та стабільний розвиток продемонстрували сорти «3» і «4». На другому етапі практичної частини експерименту по дослідженню прямого морфогенезу встановлено, що додавання кінетину (0,5 мг/л) до середовища МС сприяє активному росту пагонів. Найкращі результати мультиплікації спостерігались у великих пробірках у сорту «4», де відмічено інтенсивний розвиток пагонів з високим рівнем збереження асептичності (до 100%). На третьому етапі – непрямого морфогенезу – було проаналі-

Illia Kyryshevskiy
<https://orcid.org/0009-0008-2048-8118>